

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre rybné hospodárstvo

2009/2152(INI)

5.3.2010

STANOVISKO

Výboru pre rybné hospodárstvo

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k bielej knihe Komisie Adaptácia na zmenu klímy: európsky rámec opatrení
(2009/2152(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Kriton Arsenis

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre rybné hospodárstvo vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta skutočnosť, že biela kniha zdôrazňuje zvyšovanie odolnosti všetkých ekosystémov ako zásadnej ochrany proti najextrémnejším vplyvom zmeny klímy;
2. opätovne pripomína, že skleníkové plyny uvoľňované v dôsledku ľudskej činnosti majú rozsiahly vplyv na komplexnú dynamiku morského životného prostredia a že morské ekosystémy, na ktoré už pôsobí nedostatočne regulované znečisťovanie a nezákonný, neohlásený a neregulovaný (NNN) rybolov, sú tiež ovplyvňované zvyšovaním teploty, stúpaním hladiny morí, zmenou v slanosti a kyslosti, možnými zmenami v pohyboch oceánskych prúdov, ako i priestorovým rozložením živých vodných organizmov (rýb, mäkkýšov, kôrovcov atď.), ako aj ich rozptýlenie vo vodnom stĺpci; navyše pripomína, že podľa vedeckých modelov sa zvýši atmosférická teplota a priemerná výška morskej hladiny a že najúčinnjší spôsob, ako riešiť problém zmeny klímy, je zníženie emisií skleníkových plynov;
3. opätovne pripomína, že posledné storočie bolo poznamenané zvýšením atmosférickej teploty o 0,6°C a zvýšením priemernej výšky morskej hladiny o 0,17 metra a že podľa vedeckých modelov použitých na skúmanie týchto otázok sa predpokladá, že tieto hodnoty sa budú v priebehu tohto storočia ďalej zvyšovať;
4. pripomína, že prípadný vplyv zmeny klímy by mohol mať ničivé následky v niektorých najzavretejších európskych moriach, ako je to v prípade Baltského mora; konštatuje, že niektoré vedecké štúdie predpovedajú pokles slanosti vody o 8 až 50 % a zvýšenie povrchovej teploty týchto vôd od 2 do 4°C, čo by mohlo viesť k vyhubeniu veľkej časti morskej fauny a flóry, ak sa tieto predpovede ukážu byť správne;
5. zdôrazňuje, že rýchle vyčerpávanie európskych populácií rýb v dôsledku tlakov na životné prostredie spôsobených ľudskou činnosťou narúša ekologickú a hospodársku bázu rybolovu a spôsobuje, že morské systémy sú zraniteľnejšie v dôsledku zmeny klímy, a teda menej schopné prispôbiť sa¹; ďalej zdôrazňuje, že odvetvie rybolovu sa musí prispôbiť zmene klímy rešpektujúc hospodárske, sociálne a environmentálne rozmery trvalo udržateľného rozvoja;
6. upozorňuje, že zmena klímy v podobe rýchleho zmenšovania koralových útesov, znižovania počtu vápenatých živočíchov, zmien reprodukčných cyklov druhov a podielu pohlaví a týmito zmenami vyvolaného okysľovania oceánov v budúcnosti ohrozí populácie rýb² a zníži schopnosť oceánov vstrebávať CO₂³, čo povedie k ďalšiemu zvyšovaniu úrovne koncentrácie CO₂ v atmosfére a urýchleniu zmeny klímy⁴;

¹ Zelená kniha o reforme spoločnej rybárskej politiky (KOM(2009)0163).

² Technický dokument FAO 530 (2009) s názvom Dôsledky zmeny klímy pre rybolov a akvakultúru.

³ V rokoch 2000 až 2007 klesla v moriach schopnosť absorbovať uhlík o 10 %.

⁴ „Modrý uhlík: Úloha zdravých oceánov pri viazaní uhlíka“, UNEP, FAO a IOC, 2009.

7. zdôrazňuje tiež, že zmeny hladiny mora výrazne uškodia morským ekosystémom a ekosystémom prílivových oblastí, keďže ovplyvnia oblasti s vysokou prvovýrobou, reprodukciu, prírastok a útočisko mnohých druhov, a tým aj rybolovnú činnosť, lov mäkkýšov a kôrovcov a akvakultúru, ako aj morskú biodiverzitu; pripomína tiež, že aj tieto ekosystémy sú citlivé na zmeny slanosti a teploty vody, ktoré sa zmenou klímy zhoršujú;
8. opätovne pripomína, že migrácie rôznych morských organizmov (rýb, mäkkýšov, kôrovcov atď.) z jedného biogeografického regiónu do druhého môžu viesť k vymiznutiu niektorých pôvodných druhov a v určitých regiónoch k invázii cudzích druhov; konštatuje, že tieto výkyvy môžu mať značný vplyv na odvetvie rybolovu, ktorý by mohol mať ťažkosti s prispôbovaním sa novým biologickým a hospodárskym podmienkam;
9. uvádza, že zmena klímy by mohla mať závažné hospodárske dôsledky na európsky priemysel a drobný rybolov; žiada preto, aby sa posúdili alternatívne systémy riadenia rybolovu a zníženie kapacity rôznych častí európskej flotily, s cieľom zaviesť postupy udržateľného rybolovu a akvakultúry, ktoré by boli prispôbené novým klimatickým podmienkam;
10. zdôrazňuje, že rybárske prístavy a zariadenia akvakultúry sú obzvlášť citlivé na zvyšovanie hladiny mora, keďže ide o infraštruktúry priamo na pobreží; zdôrazňuje taktiež hospodársky a sociálny význam týchto infraštruktúr; nalieha preto na Komisiu, aby ich osobitným spôsobom zohľadnila v adaptačných opatreniach a analýze rizika a aby dôkladne zvažila hospodárske náklady neprispôsobenia (sa) týchto infraštruktúr zmene klímy;
11. uvádza, že malé pobrežné flotily, najmä flotily pre remeselný rybolov, môžu významnou mierou prispieť k posilneniu odolnosti pobrežných komunít, prispôsobeniu sa zmene klímy a potravinovej bezpečnosti, a to za predpokladu, že sa uplatnia udržateľné postupy rybolovu; poukazuje na to, že investovanie do vybavenia šetrnejšieho voči životnému prostrediu treba podporovať pre všetky typy flotíl; rovnako upozorňuje na význam odvetvia rybolovu pre sociálnu a kultúrnu súdržnosť pobrežných spoločností;
12. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že len v ojedinelých prípadoch sa do praxe uvádza vyspelý a dobre fungujúci integrovaný manažment pobrežnej zóny¹; dôrazne vyzýva Komisiu, aby zabezpečila aktualizáciu, posilnenie a uplatňovanie odporúčaní² pre integrovaný manažment pobrežnej zóny v širšom kontexte integrovanej námornej politiky a aby zapojila všetky odvetvové politiky týkajúce sa morí a oceánov; ďalej zdôrazňuje, že je potrebné, aby boli rybolov, lov mäkkýšov a kôrovcov a akvakultúra intenzívne zapojené do tohto procesu vzhľadom na význam a závažnosť týchto činností v pobrežnej zóne;
13. dôrazne vyzýva Komisiu, aby zabezpečila rozvoj a implementáciu morských stratégií,

¹ Oznámenie Komisie – Správa pre Európsky parlament a Radu: Hodnotenie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny (IMPZ) v Európe, (KOM(2007) 0308).

² Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2002 o uplatňovaní integrovaného manažmentu pobrežnej zóny v Európe, Ú. v. ES L 148, 6.6.2002, s. 24.

ktoré na riadenie ľudských činností uplatňujú prístup založený na ekosystémoch, s cieľom dosiahnuť dobrý environmentálny stav morského životného prostredia v súlade so smernicou 2008/56/ES;

14. v tomto ohľade žiada Komisiu, aby sa zasadila o vypracovanie štúdií zameraných na hodnotenie javu zelených rias a jeho vplyvu na odvetvie rybolovu; žiada tiež, aby sa uskutočnila štúdia o vplyve zmien morských prúdov spôsobených globálnym otepľovaním na presídľovanie niektorých morských druhov;
15. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila vedecký výskum o zdrojoch rybolovu v severných moriach, podporovala udržateľné riadenie rybolovu v tejto oblasti podľa zásady predbežnej opatrnosti angažujúc sa za moratórium na každý nový lov v arktickej oblasti v očakávaní primeraných právnych predpisov v rámci regionálnych rybárskych organizácií (RRO);
16. zdôrazňuje, že riešením závažnej zmeny klímy, ktorej sme dnes svedkami, je zníženie emisií skleníkových plynov a ochrana a rozširovanie prirodzených ekosystémov, ktoré sú najväčšími zachytávačmi uhlíka na Zemi, a že odolnosť morských a suchozemských ekosystémov závisí jednak od zachovania biologickej diverzity a jednak od udržania primeraných populácií a ich biotopov;
17. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila primerané financovanie ochrany ekosystémov a kompenzácie strát rybárov spôsobených zmenou klímy;
18. považuje za potrebné zabezpečiť dostatočné financovanie výskumu, ktorý poskytne informácie potrebné pre politické rozhodnutia v oblasti zmeny klímy, rybolovu a akvakultúry; zdôrazňuje, že výskum, ako aj následné opatrenia by mali mať mnohodorový charakter a mali by riešiť súhrn tlakov, ktorým čelí rybolov a akvakultúra, vrátane znečistenia pobrežia a otvoreného mora, vypúšťania priemyselných a poľnohospodárskych odpadových vôd, zmeny toku riek, prehlbovania dna, činnosti v prístavoch, námornej dopravy a cestovného ruchu, a to v kontexte integrovaného prístupu založeného na ekosystémoch;
19. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby sa prispôsobenie prostredníctvom posilnenia odolnosti ekosystémov zahrnulo do stanoviska Spoločenstva pri medzinárodných rokovaníach o rybolove a morskom prostredí, a to najmä do dohôd o partnerstve v oblasti rybného hospodárstva a regionálnych rybárskych organizácií;
20. žiada Komisiu, aby sa aktívne zúčastňovala na vytvorení fondu Modrý uhlík v kontexte UNFCCC; zdôrazňuje, že tento fond by mal v rámci globálnej stratégie morského plánovania preskúmať mechanizmy financovania a koordinácie zamerané na ochranu a riadenie pobrežných a morských ekosystémov a na uhlík v oceánoch;
21. zdôrazňuje, že schopnosť odvetvia rybolovu prispôbiť sa výkyvom produktivity a obnova populácií rýb závisia od týchto faktorov:
 - kapacita rybolovu prispôsobená produktivite zdroja v najmenej produktívnej fáze,
 - dostupnosť alternatívnych zdrojov rybolovu,
 - investície do flexibilných technológií, ako sú viacúčelové lode alebo flexibilné

- spracovateľské reťazce,
– existencia alternatívnych činností rybolovu v obdobiach nízkej produktivity¹;

¹ FAO 2007. Prispôsobenie sa zmene klímy v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove: perspektívy, rámec a priority.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	23.2.2010
Výsledok záverečného hlasovania	+: 15 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Josefa Andrés Barea, Kriton Arsenis, Alain Cadec, João Ferreira, Carmen Fraga Estévez, Carl Haglund, Isabella Lövin, Guido Milana, Maria do Céu Patrão Neves, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Struan Stevenson, Jarosław Leszek Wałęsa
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Ole Christensen, Ioannis A. Tsoukalas